

İZMİR MİLLÎ KÜTÜPHANE

Z

ITTİHAT ve Terakki Cemiyetinin İzmir'deki önde gelen üyeleri 1911'de İlm ü İrfan Cemiyetini kurdular. Cemiyet temel olarak İzmir'e bir kütüphane kurmayı amaçlıyordu ve kısa süre sonra İzmir Millî Kütüphane Cemiyetine dönüştü. Aynı yıl kitap bağışı kabul edilmeye başlandı. 6 Temmuz 1912'de İzmir Millî Kütüphane resmen açıldı.

Kütüphanenin esas nizamnamesinde hiçbir siyasî fırka ile bir bağ içinde olmadığı belirtilmişti. Ancak idare heyeti İttihat ve Terakki Cemiyetinin himayesi altındaydı ve Cemiyete karşı sorumluydu. Birçok kitabın üzerinde "İttihat ve Terakki Cemiyeti Himayesinde İzmir Millî Kütüphanesi" mührü bulunmaktadır.

Kütüphane büyük ölçüde kitap

bağışlarıyla gelişti ve kısa sürede 4000 kitaba ulaşıldı. İzmir gazetelerinde yer alan haberlerden Şehzade Yusuf İzzetdin Efendi, Mithat Paşanın oğlu Ali Haydar Mithat, Keçecizade İzzet Fuad Paşa, Talat (Muşkara), Manastırlı İsmail Hakkı, Dr. Abdullah Cevdet'in de kitap bağışlayanlar arasında olduğu anlaşılmaktadır. Bir habere göre, "Veliht-ı Saltanat Yusuf İzzetdin Efendi hazretleri tarafından *Osmanlı Müellifleri* namında bir cilt kitap İzmir Müftüsü" aracılığıyla Millî Kütüphane'ye gönderilmiştir.

1913'te İzmir valiliğine atanan Rahmi Bey kütüphaneye önem verdi. İttihat ve Terakki Cemiyeti kâtib-i mesulü Mahmud Celal Beyin de (Bayar) gayretiyle kütüphanenin yeni ve büyük bir binaya kavuşması kararı alındı ve binanın temelleri atıldı. Aynı zaman-

da kütüphaneye sürekli gelir sağlamak için Birinci Beyler sokağında bir sinema binası yapıldı. Savaş dolayısıyla yarım kalan kütüphane inşaatı ancak Cumhuriyet döneminde tamamlanabildi. Yeni kütüphane binası Cumhuriyet'in onuncu yılında, 31 Ekim 1933'te büyük bir törenle açıldı.

Türkiye'de yayınlanan her esere ait bir nüshanın ücretsiz olarak gönderildiği İzmir Millî Kütüphane, günümüzde İzmir Millî Kütüphane Vakfı tarafından idare edilmektedir. **Z**

KAYNAKÇA

1 Zeki Arkan, "İzmir Milli Kütüphanede Bulunan Mühürlü ve İmzalı Kitaplar" [CIEPO=CIEPO] *Acta Viennensia Ottomanica*, Akten des 13. CIEPO-Symposiums (Comite International des Etudes pre-Ottomanes et Ottomanes) vom 21. bis 25. September 1998, Wien, s. 29-41.
2 izmirmillikutuphane.com